Com posar en marxa un banc del temps

21/07/2023
F Pere Tarrés
Autor/a: Emilio Romero

Una iniciativa on l'intercanvi no es fa amb diners. Font: Pexels

Com posar en marxa un banc del temps

21/07/2023
F Pere Tarrés

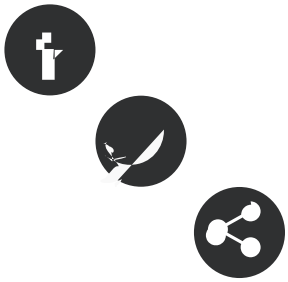
Resum:

Són projectes d'economia social on les persones membres intercanvien temps i tasques entre elles i amb altres entitats.

Les **iniciatives d'economia social** busquen impulsar intercanvis que tot i potser tenir un esperit mercantil, tenen l'objectiu de generar beneficis per a l'interès general. Els bancs del temps no són només això, sinó que, a més, aquest intercanvi no és monetari, i es basa en dinàmiques que, en realitat, s'arrelen a la societat tradicionalment, perquè són una forma de **coordinar el treball conjunt i la cooperació social**.

Es tracta de xarxes on les persones participants **comparteixen temps per a dur a terme tasques** de la vida diària com la cura dels infants, persones grans, mascotes o plantes. D'aquí que aquests projectes s'anomenin '**Bancs del temps**', perquè és una forma d'intercanviar temps de tasques. Al cap i a la fi, com ja s'ha apuntat, no és més que una forma coordinada de fer allò que s'ha fet sempre: cooperar per a facilitar la vida de tothom.

A continuació es detallen els **passos que cal seguir per a engegar una iniciativa** com aquesta i es recullen alguns recursos que poden ser d'utilitat per a la seva creació i posada en marxa.

ÍNDEX

Definir el projecte

Creació del grup de gestió

Temes legals

Buscar un espai

Organització de la gestió

Comunicació i treball en xarxa

Dinamitzar el banc del temps

Recursos i enllaços per a bancs del temps

Definir el projecte

Com amb qualsevol iniciativa, el **primer pas per a iniciar un banc del temps** és definir el projecte, és a dir, **aclarir què és**, què vol i com es vol dur a terme. Com a resultat d'aquestes reflexions, haurà de sorgir també **un nom, un missatge i un logo identificatius** per a poder difondre la iniciativa.

També pot ser interessant buscar informació i explorar **quins altres Bancs del Temps** hi ha a la regió. Per fer tot

això, és recomanable consultar la pàgina de l'Associació per al Desenvolupament dels Bancs del Temps (ADBdT), o la web BDTOnline.

Creació del grup de gestió

L'**equip que coordinarà el banc del temps** també pot ajudar en la seva creació, per això és aconsellable crear-lo abans de res. Segurament, seran les mateixes persones que han definit el projecte, però és possible que per alguna raó interessi més **incorporar alguna altra figura**, com per exemple algú encarregat de la comunicació.

Així mateix, si bé el grup gestor serà l'impulsor del banc del temps en el seu inici, és important que les persones que el conformin vagin **rotant en les tasques a dur a terme**, i que estigui obert a l'entrada de **noves persones membres**, la qual cosa no només obrirà el grup a noves idees, sinó que a més motivarà les persones associades a estar més implicades. És interessant **plasmar això als estatuts del banc**, de manera que la participació no sigui només un compromís sinó també una obligació.

Temes legals

Tota entitat que vulgui perdurar en el temps haurà de **constituir-se de forma legal**, i en el cas dels bancs del temps, tot i que pot configurar-se com un **servei públic**, el millor és **registrar-se com a associació amb caràcter local**. La forma de funcionament d'aquestes entitats permet gestionar-les de forma democràtica, participativa i oberta, característiques necessàries en qualsevol intercanvi que vulgui ser realment igualitari. Això, a més, és recomanable que quedi plasmat en uns estatuts interns.

Un altre dubte que pot sorgir durant la creació d'un banc del temps és si cal una **assegurança**. Les persones associades a un banc del temps no són voluntàries, ja que no treballen de manera altruista ni solidària, per la qual cosa no cal tenir la classe de cobertures per a aquest tipus de personal, com l'assegurança per accidents o malalties o la responsabilitat civil. L'únic aspecte necessari en aquest sentit, doncs, és la **protecció legal de les dades dels associats i les associades**.

Buscar un espai

Totes les entitats haurien de comptar amb un **lloc físic**, encara que sigui petit, per a fer servir de **seu, magatzem i lloc d'atenció al públic**, també en el cas dels bancs del temps. Caldrà buscar un espai, doncs, amb subministraments bàsics i internet, per tal d'establir-lo com a espai de participació i intercanvi entre les persones membres.

Es pot optar per llogar una sala o edifici, però també és aconsellable **explorar els espais de cessió gratuïts** que proporcionen els municipis, com centres cívics o culturals. Una altra opció és contactar amb altres entitats per a **intercanviar el temps** de les persones membres del banc **per un petit espai** a la seva mateixa seu.

Aquests mateixos passos es poden seguir per a adquirir eines com **equips informàtics o material d'oficina**.

Organització de la gestió

Un pas també important en la creació d'un banc del temps és decidir **com es durà a terme la gestió**. Quins procediments se seguiran quan arribin noves persones sòcies, com gestionar els 'deutes' de temps, com assignar tasques... En aquest sentit, és interessant comptar amb un **software de gestió específic** per a aquest tipus de projectes. Són eines que informatitzen les fitxes de les usuàries, registren el temps i les activitats...

Un dels programes que es recomana és 'TimerOverflow', de l'**ADBdT**. També hi ha el software 'Cyclos Communities', que està disponible de manera gratuïta en castellà. Al wiki 'programes de gestió' sobre els bancs del temps hi ha un **llistat molt ampli** sobre els softwares que existeixen. És recomanable fer-los una ullada per trobar el que més s'ajusti a cada projecte.

Comunicació i treball en xarxa

Un cop establert el banc del temps és el moment de plantejar les **accions comunicatives**. Això no vol dir només fer publicitat, sinó obrir un espai de difusió que faciliti la feina de gestió i d'intercanvi i atragui noves persones. El primer pas en aquesta fase, doncs, és **crear una web i obrir comptes a les xarxes socials**. Un cop fet això, també pot ser interessant fer difusió del projecte a pàgines adreçades a iniciatives d'economia social.

A partir d'aquí, ja es poden iniciar les accions, com organitzar **xerrades i jornades a l'entorn més immediat**, amb l'objectiu de sensibilitzar i a la vegada obrir el banc del temps a nous associats i associades. També es pot optar per sortir del barri i contactar amb mitjans per a **donar a conèixer a la societat** aquesta classe de projectes.

És important recordar que tot el **material publicitari** (cartells, fullets, tríptics...) hauria de seguir un disseny semblant, i **incloure sempre el nom i el logo del banc**. Aquests materials poden servir per a anunciar esdeveniments concrets o per a informar a la ciutadania dels serveis oferts, els objectius i el funcionament del banc.

També caldrà preparar les accions **segons el públic objectiu**. Per exemple, si al barri hi ha més gent gran, és millor dirigir els esforços a la publicitat impresa. En canvi, si el col·lectiu predominant és gent jove, pot ser interessant dedicar molt de temps a tenir i gestionar xarxes socials diverses.

Una part de la difusió, però, haurà d'anar dirigida a **altres bancs del temps**, així com a **entitats i institucions públiques del territori**. Això es relaciona amb el final de l'últim apartat, i és que la col·laboració i el **treball en xarxa** facilita la feina a totes les organitzacions, però especialment als bancs del temps, que poden optar per intercanviar recursos i materials per tasques entre ells i amb els altres tipus d'institucions. A més, és molt probable que la majoria de les entitats ja constituïdes comptin amb una **base social establerta** que pot estar interessada en participar directament en el banc.

Dinamitzar el banc del temps

Un cop posat en marxa el projecte, cal mantenir un funcionament coordinat i dinàmic. Això comença per mantenir un **registre de les persones membres** i **programar espais d'organització i participació**. La interacció entre persones impulsa la innovació i l'aprenentatge, i és important aprofitar-ho.

Per a dinamitzar el banc del temps caldrà que l'equip estigui obert a **integrar gradualment noves persones** que aportaran noves perspectives i valor al projecte. És important evitar que el banc del temps esdevingui un espai tancat, ha d'estar obert a tothom per a **motivar la creativitat i el canvi**.

Per fer això és interessant desenvolupar activitats que **afavoreixin la convivència i la interrelació**, tant entre les persones membres com amb les altres entitats del barri o el municipi. Cal que el banc sigui actiu en el seu entorn, i això no farà que aquest sigui **coherent amb els seus principis**, sinó que també en garantirà pràcticament la **sostenibilitat, l'estabilitat i la durada en el temps**.

Recursos i enllaços per a bancs del temps

Aquestes són **algunes pàgines** i recursos que pot ser interessant que un banc de nova creació visiti per a fer-se a una idea de la **millor forma de fer la seva gestió diària** o per a compartir experiències amb altres entitats d'aquesta mena:

- Mapa dels Bancs del Temps a Catalunya i l'Estat Espanyol
- Bancs del Temps escolar
- Banc del Temps a Barcelona
- Banc del Temps a l'Ateneu Popular de Ponent (Lleida)
- Wiki dels Bancs del Temps
- Web 'Vivir sin empleo'

Etiquetes: cooperatives de consum, dinàmiques grupals, economia social, cooperativisme, banc del temps

URL d'origen: https://xarxanet.org/projectes/recursos/8-passos-posar-en-marxa-un-banc-del-temps